

Samen doordacht doen

Hoofdlijnenakkoord 2022-2026

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Samen besturen en participatie	6
Wonen, werken en leven	8
Levendige dorpen	9
Rust en activiteiten op zondag	10
Wonen en volkshuisvesting	10
Sociaal domein	13
Economie	14
Mobiliteit en bereikbaarheid	16
Veiligheid	17
Duurzaamheid	18
Dierenwelzijn	18
Organisatie en financiën	20
Organisatie	20
Dienstverlening	20
Financiën	21
Externe oriëntatie	21
Portefeuilleverdeling	22

Voorwoord

Voor u ligt ons Hoofdlijnenakkoord 2022-2026 met als titel: *Samen doordacht doen*. In dit akkoord staan onze ambities op hoofdlijnen beschreven en toegelicht. In samenspel en in verbinding met de gemeenteraad en onze samenleving gaan we de komende 4 jaar aan de slag om uitvoering te geven aan die ambities. De thema's in dit akkoord zijn daarom niet op detailniveau uitgewerkt, maar laten ruimte over voor een gezamenlijke, gedragen aanpak. Samen met ú bepalen we welke richting we met onze unieke dorpen op willen, en welke ontwikkelingen bij elk dorp passen. En samen willen we aan de slag met opgaven die op grotere schaal spelen: buiten onze eilandgrenzen en soms zelfs buiten onze landgrenzen. De gemeenteraad is daarbij aan de voorkant stevig betrokken, met het opstellen van de kaders en het maken van keuzes. Dat moeten we samen doordacht doen.

De afgelopen 3 jaar stond de Hoeksche Waard als jonge gemeente voor de uitdaging om beleid van de voormalige gemeenten samen te voegen en daarnaast ook nieuw beleid te maken. Voor veel van de beschreven thema's in dit akkoord is al een mooie basis gelegd. In dit akkoord benoemen we waar we een bepaalde ingeslagen koers blijven varen, waarbij we er soms voor kiezen dit verder te verdiepen of versterken.

In een tijdperk waarin veel ontwikkelingen elkaar in hoge snelheid opvolgen en waar we met de (gevolgen van de) coronacrisis en hogere instroom van vluchtelingen voor onvoorziene taken komen te staan, hebben we als gemeente met nieuwe uitdagingen en dilemma's te maken. Als lokaal bestuur worden ons vanuit het Rijk grote verantwoordelijkheden toebedeeld. Daarnaast zien we dat de financiële mogelijkheden steeds beperkter zijn. Daarom is het van belang dat onze blik als gemeentebestuur naar buiten is gekeerd en we doordachte keuzes maken, binnen de financiële mogelijkheden die we als gemeente hebben.

"Samen met ú bepalen we welke richting we met onze unieke dorpen op willen en welke ontwikkelingen bij elk dorp passen."

Waar kansen liggen, zoeken we daarom nog meer de samenwerking op met andere gemeenten en partners. We investeren in de ontwikkeling van onze gemeente als belangrijke speler in (boven) regionaal verband. Door deze verbinding te zoeken geven we gezamenlijk richting en vorm aan grote maatschappelijke opgaven, zoals klimaat en energie, landbouw, wonen, digitalisering en de inclusieve samenleving. Uiteindelijk is daarbij het doel om de brede welvaart van de Hoeksche Waard, in het belang van onze inwoners, te vergroten.

Belangrijk is dat we daarbij de eigenheid en identiteit van onze eigen dorpen niet uit het oog verliezen. Dat we de balans bewaren tussen meegaan in de grote (inter)nationale opgaven en technologische ontwikkelingen en het zijn van een lokale overheid: dichtbij en in verbinding met onze omgeving. We moeten blijven zorgen voor een goede balans tussen de kwaliteit van onze leefomgeving versus de groei van het aantal inwoners en ontwikkelingen op het gebied van de economie en mobiliteit op het eiland.

Dat zijn grote uitdagingen die we niet alleen kunnen aangaan en daar hebben we elkaar – gemeenteraad, samenleving, mede-overheden en overige partners – hard bij nodig.

We doen dit samen en doordacht, met ú.

CDA
Paul Boogaard
Paul Rijken

Lokalen Hoeksche Waard
Brandon Ridderhof
Harry van Waveren

SGP
Adriaan van der Wulp
Gerjan Neele

VVD
Arnold de Man
Leon Niemantsverdriet

Samen besturen & participatie

In samenspel en verbinding met de gemeenteraad en onze samenleving gaan we deze bestuursperiode aan de slag om het goede te doen voor de Hoeksche Waard. Transparantie, vertrouwen en wederzijds respect zijn hierbij belangrijke kernwaarden. Daarnaast vraagt het ook om heldere afspraken met de gemeenteraad over processen en procedures. Centrale vraag hierbij is: "Hoe willen we samenwerken als gemeentebestuur?" Denk hierbij aan afspraken over de systematiek van heldere bestuursopdrachten vooraf, afspraken over de communicatiestijl en op welke momenten een start-, keuze- en discussienotitie wordt ingezet.

Gemeenteraad en college werken ten dienste van onze inwoners, ondernemers en partners. De betrokkenheid van de samenleving is niet weg te denken bij onze activiteiten. Het is daarbij van belang dat er helderheid is over de verschillende rollen en verantwoordelijkheden die we vanuit de gemeente innemen. En ook wat we hierin van de samenleving verwachten. In januari 2022 is de participatievisie vastgesteld. Deze geeft richting en inhoud aan hoe we de betrokkenheid van de samenleving vormgeven. De participatievisie wordt de komende periode vertaald naar een uitvoeringsprogramma. Hierin worden onder meer kaders opgenomen over hoe we omgaan met inwonersinitiatieven. Ook wordt aangegeven waar

ruimte zit om te experimenteren met een nieuwe aanpak. Omdat capaciteit en middelen beperkt zijn, geven we voorrang aan de initiatieven die bijdragen aan de opgaven en de ambities uit dit hoofdlijnenakkoord. We respecteren besluiten die genomen zijn in de voormalige gemeenten, maar toetsen deze opnieuw aan de actuele financiële, juridische en maatschappelijke context.

Nabijheid is belangrijk en het uitgangspunt. De ervaringen van de afgelopen periode op het gebied van nabijheid van het gemeentebestuur nemen we mee in de afspraken die we hier de komende tijd over maken voor deze collegeperiode.

Jongeren

We vinden het belangrijk dat jongeren en kinderen inbreng kunnen leveren en dat hier serieus mee om wordt gegaan. Door de kinderburgemeester en de oprichting van de jongerenraad zetten we een eerste stap voor betrokkenheid van jongeren en kinderen. De inbreng van de jongerenraad willen we benutten bij het opstellen van beleid. De kinderburgemeester heeft een ceremoniële taak, maar denkt daarnaast structureel mee over onderwerpen die kinderen aangaan en wordt gefaciliteerd om deze informatie ook bij leeftijdsgenoten op te halen.

Speerpunten kinderburgemeester 2022:

- ✓ Verkeersveiligheid
- ✓ Meer speelruimte voor kinderen van alle leeftijden
- ✓ Het stimuleren van evenementen op het gebied van sporten en bewegen
- ✓ De stem van kinderen laten horen

Wonen, werken & leven

Levendige dorpen

De kracht van de Hoeksche Waard zit in onze sterke gemeenschap en levendige dorpen, met elk een uniek karakter. De mensen die in de dorpen wonen, werken, winkelen, recreëren, sporten en genieten van cultuur en erfgoed hebben direct invloed op deze levendigheid en zo ook hun leefomgeving. Een vitale Hoeksche Waard wordt gemaakt door een netwerk aan levendige dorpen. Alleen samen en in verbinding met elkaar – als raad, college en samenleving – kunnen we leefbaarheid in stand houden en onderliggende vraagstukken op een goede manier oppakken. Daarom verdiepen en versterken we de sociale verbindingen en samenwerkingen tussen de dorpen, stimuleren netwerken en laten ruimte voor initiatieven van partijen die het hart vormen van deze sociale basis.

Om levendige dorpen te behouden en te versterken, is integraal werken belangrijk. Het versterken van de sociale structuren kunnen we alleen in gezamenlijkheid doen. We werken samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners: zij weten als geen ander wat er leeft en speelt. Keuzes die we maken en voorzieningen die we willen realiseren moeten aansluiten bij de identiteit, energie en behoeften van het dorp. Soms betekent dit dat we als gemeente geen actieve rol hebben, in sommige gevallen denken we mee over een bepaalde koers en in andere gevallen vraagt het om actieve betrokkenheid van de gemeente. Daarnaast is duidelijkheid over de financiële mogelijkheden in relatie tot de ambities belangrijk. We streven naar een voorzieningenniveau dat past bij een dorp en voldoet aan onze gezamenlijke inzet om de dorpen levendig te houden. Daarnaast moet het financieel houdbaar zijn op de langere termijn. Bij het programmatisch doorrekenen van de plannen hebben we oog voor de maatschappelijke effecten.

Ontwikkelbeeld per dorp

Wat we met de samenleving bespreken over de koers en richting van een dorp, leggen we vast in een ontwikkelbeeld per dorp. Voor elk dorp beschrijven we de huidige situatie en leggen met elkaar vast hoe het gewenste en realistische ontwikkelbeeld voor de toekomst eruit moet zien. Het gaat daarbij niet alleen om woningbouw en openbaar gebied, maar ook om het voorzieningenaanbod in brede zin. Bij het opstellen van de ontwikkelbeelden kijken we goed naar het gewenste maatwerk per dorp in relatie tot eilandbrede beleidskeuzes die eerder gemaakt zijn. Van elk dorp krijgen we zo een (integraal) beeld van de onderwerpen die bijdragen aan de levendigheid en de actoren die hierin een rol hebben of kunnen nemen. Door voor elk dorp een ontwikkelbeeld te maken kunnen we makkelijker slimme samenwerkingen tussen verschillende dorpen en gebieden maken.

Cultuur, sport en verenigingen

Sport-, culturele- en maatschappelijke verenigingen leveren een belangrijke bijdrage aan het levendig houden van de dorpen. Verenigingen zijn ontmoetingsplaatsen voor inwoners en hebben daardoor ook een sociaal-maatschappelijke rol. Door samen activiteiten te organiseren en ondernemen ontstaat een sterke betrokkenheid bij de eigen leefomgeving. We willen het brede culturele netwerk versterken. De plannen uit het in de vorige bestuursperiode vastgestelde cultuurbeleid zetten we daarom voort. Op basis van een tussentijdse evaluatie bekijken we of aanvullingen of aanscherpingen nodig zijn. Daarnaast willen we dat inwoners op een zo laagdrempelig mogelijke manier kunnen sporten en bewegen. Samen met (sport)partners, zoals de Sportraad en Hoeksche Waard Actief, gaan we aan de slag met een sport- en beweegnota. Bij de harmonisatie van de buitensportaccommodaties zorgen we voor een toereikende overgangstermijn.

Rust en activiteiten op zondag

We willen de Hoeksche Waardse gemeenschap op diverse thema's verbinden. Zondagsactiviteiten en -rust: het is een politiek en maatschappelijk thema dat de samenleving in de Hoeksche Waard bezighoudt. Om voor de nabije toekomst duidelijkheid te geven aan onze inwoners, ondernemers en bezoekers stellen we een nota Rust en Activiteiten op Zondag op. Deze nota wordt voorgelegd aan de gemeenteraad en geeft kaders over horeca, evenementen, winkeltijden, bouwactiviteiten en de openstelling van gemeentelijke accommodaties op de zondag.

Het traject start met het opstellen van een startnotitie, die aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. Daarna volgt een breed maatschappelijk onderzoek, dat we rond de zomer van 2023 afronden. Participatie is belangrijk: inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties worden betrokken. Uitgangspunt is dat er ruimte is voor de identiteiten van de verschillende dorpen. De uitkomsten van het onderzoek vormen de basis voor de nota 'Rust en Activiteiten op Zondag' en verdere uitwerkingen in verordeningen, die aansluitend worden opgesteld en vervolgens worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

Wonen en volkshuisvesting

De vraag naar woningen is landelijk, en zeker in de Randstad, veel groter dan het aanbod. In onze gemeente willen we meer woningen bouwen om te voldoen aan de vraag van onze inwoners die op het eiland willen (blijven) wonen en instromers die verliefd zijn geworden op de mooie Hoeksche Waard. Daarom zetten we de komende periode in op een verdere versnelling van de woningbouwproductie en de programmering van meer sociale en betaalbare woningen, passend bij de landschappelijke kwaliteiten van ons gebied. We verhogen de ambities en pakken meer regie. De provinciale belemmeringen hiervoor moeten van tafel. Net als het Rijk streven we naar het bouwen van voldoende betaalbare woningen. Het gaat hierbij om koopwoningen tot de NHG-grens, sociale huurwoningen en huurwoningen in de vrije sector met een huur van maximaal 1000 euro per maand. We hebben speciale aandacht voor jongeren en ouderen en stimuleren

doorstroming van doelgroepen naar een voor hen passende woning, waarbij we ook aandacht hebben voor innovatieve woonvormen zoals flexwonen en tiny houses.

Om een hoger bouwtempo te realiseren maken we scherpe en bindende afspraken met ontwikkelaars. De gemeentelijke inzet richt zich op ontwikkelaars die de stap tot realisatie daadwerkelijk willen en ook kunnen maken. Dit betekent dat op woningbouwlocaties waar ontwikkelende partijen niet voldoende vaart maken, een pas op de plaats wordt gemaakt qua gemeentelijke inzet. Verder onderzoeken we met welke instrumenten we kunnen sturen op onze doelstellingen. Denk hierbij aan actief grondbeleid of voorrang voor lokaal woningzoekenden.

De hoeveelheid woningen en snelheid van bouwen zijn belangrijk. Minstens zo belangrijk is het bouwen van het juiste woningtype, in het juiste prijssegment op de juiste plek, zoals ook staat opgenomen in de Visie Wonen Welzijn Zorg 2030. Dit vraagt om strategische afwegingen en specifieke sturing. Daarbij moet ook de afweging gemaakt worden tussen de invloed die te ontwikkelen woningbouwlocaties op de bereikbaarheid kunnen hebben. We stellen aanvullend op de Omgevingsvisie een ruimtelijke visie op en bekijken nieuw te ontwikkelen locaties altijd met een integrale blik.

Duurzaamheidsambities

De verduurzaming van de bestaande woningvoorraad is een grote opgave. De ambitie om woningen energieneutraal, circulair, klimaatadaptief en natuurinclusief te bouwen is onderdeel van de besluitvorming over nieuwbouwprojecten. Bij nieuwbouwontwikkelingen maken we heldere afspraken met ontwikkelende partijen in lijn met onze duurzaamheidsdoelstellingen. Er is aandacht voor de belangenafweging tussen snel en betaalbaar bouwen en de duurzaamheidsambities. We willen het isoleren van de bestaande woningvoorraad bevorderen. Bovenstaande ambities kunnen we, ook met het oog op bewustwording, betaalbaarheid en gedragsverandering, alleen realiseren in gezamenlijkheid. We willen de sterke samenwerking met HW Wonen intensiveren en voortzetten.

Sociaal domein

We vinden het belangrijk dat iedereen veilig en gezond kan opgroeien en leven in de Hoeksche Waard. Een sterke sociale basis kan er alleen zijn als iedereen mee kan doen. Inclusiviteit van al onze inwoners is belangrijk. Hier staan we voor, en dit dragen we uit als gemeente. Daarnaast breiden we het inclusieve beleid uit naar de digitale en de fysieke ruimte. We willen de toegankelijkheid van de openbare ruimte en van de gemeentelijke dienstverlening van alle kanalen voor alle inwoners verbeteren. Daarnaast willen we dat inwoners beter met hun vragen of hulp en zorg op de bestaande kanalen terecht kunnen.

Zoeken van de juiste balans

De juiste zorg op het juiste moment, op de juiste plaats: dat is ons streven nu en in de toekomst. Tegelijkertijd stijgen de kosten en is het steeds moeilijker om aan werknemers te komen. De kaders zoals geformuleerd door het Rijk, met de decentralisaties van bijvoorbeeld Wmo en de Participatiewet, laten slechts beperkte beleidsruimte aan de gemeente. Op het gebied van Jeugdzorg is er sprake van forse overschrijdingen voor de gemeente. Dit vraagt extra aandacht voor de monitoring van de beleidseffecten van het lokale jeugdzorgbeleid en de regionale inkoopstrategie jeugdzorg. Daarom volgt in 2024 een evaluatie. Als het Rijk geen invulling geeft aan de uitspraak van de arbitragecommissie om de gemeenten van extra geld te voorzien, dan moeten er op gemeentelijk niveau duidelijke keuzes gemaakt worden ten behoeve van de totale gemeentelijke begroting.

Sociaal beleid in verbinding en verbondenheid

Gezien de toekomstprognoses waar de tekorten nog verder oplopen zetten we in op betere aansluiting bij de huidige lobby van de Vereniging Nederlandse Gemeenten, samen met andere gemeenten in onze regio. Zo willen we gezamenlijk meer invloed uitoefenen op het voldoende beschikbaar stellen van financiële middelen om de wettelijke taken uit te kunnen voeren. Ook stellen we een integraal sociaal beleid op voor alle inwoners. Hierbij hebben we aandacht voor het terugdringen van administratieve lasten. De kaders en uitgangspunten hiervoor leggen we vast met

uitgangspunten hiervoor leggen we vast met de gemeenteraad in een kadernotitie Integraal Sociaal Beleid. Gedurende de raadsperiode monitoren we dit beleid en stellen we bij waar nodig.

Daarnaast versterken we de – nu al stevige – sociale basis, door goed gebruik te maken van sociale structuren in de Hoeksche Waard. We zien kansen in het verkleinen van de knip tussen zorg en welzijn, behoud van eigen regie en inzet van informele zorg (zoals mantelzorgers en vrijwilligers). Ook zetten we stevig in op preventie. Dit draagt bij aan het voorkomen of uitstellen van de noodzaak tot zorg. Dit doen we bijvoorbeeld door het ouderen- en welzijnsbudget mee te laten groeien met de vergrijzing, meer te investeren in preventieactiviteiten, een gezonde leefstijl te bevorderen en een sport- en beweegnota op te stellen en uit te voeren. Daarnaast heeft armoedebestrijding onze bijzondere aandacht, mede gelet op de huidige maatschappelijke context. Eerstelijnszorg, zoals praktijkondersteuners, spelen eveneens een belangrijke rol in deze preventieve aanpak. Daarnaast stimuleren en faciliteren we ontmoetingsplekken voor ouderen, ouders en kwetsbaren. We subsidiëren waar nodig of noodzakelijk verenigingen aanvullend voor welzijns- en zorgactiviteiten en stellen met partners in de gemeente een meerjaren uitvoeringsagenda Wonen-Welzijn-Zorg op.

Goede toeleiding naar de juiste zorg

Goede toeleiding is cruciaal om op het juiste moment de juiste zorg te kunnen verlenen. We versterken de toeleiding door de bestaande wijk- en jeugdteams te ontwikkelen voor alle inwoners. Daarom sturen we op ondersteuning dicht bij huis, vanuit de mogelijkheden in het gezin en het netwerk daaromheen. In de beoordeling van de hulpvraag sturen we op de meest kansrijke oplossing voor de lange termijn en daarmee een kortere behandelduur. Waar wetgeving er soms voor zorgt dat het zorgaanbod en de mogelijkheden veranderen – bijvoorbeeld wanneer iemand 18 wordt – streven we ernaar dat zorg en ondersteuning niet worden onderbroken. We zetten in op maatwerk waar de situatie dat vraagt.

Economie

In de Hoeksche Waard zijn prachtige bedrijven gevestigd. Duizenden Hoeksche Waarders verdienen hun brood bij bedrijven op ons eiland, waar volop sprake is van groei en ontwikkeling. Deze ruimte willen we de komende jaren kunnen blijven bieden. Daarom werken we aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven en professionals.

We zetten in op het behouden en aantrekken van mensen die onder de beroepsbevolking vallen. Zij kunnen (toekomstige) vacatures opvullen. De Nederlandse bevolking vergrijsd in rap tempo. Ook in de Hoeksche Waard zien we deze ontwikkeling. Als we niets doen, staan er in 2030 in de Hoeksche Waard ongeveer 4.500 vacatures open¹. De belangrijkste sectoren met tekorten zijn de zorg, ICT en (groene) techniek. We versterken daarom de bestaande samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven en bouwen daarbij verder op de SOB-HW². Dit doen we onder meer door in te zetten op het vergroten van het aanbod van mbo-opleidingen in de Hoeksche Waard en door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te ondersteunen in het zoeken naar een passende opleiding of werk. Er liggen kansen om ons aan te sluiten bij lopende en nieuwe initiatieven in de samenwerking Zuid-Hollandse Delta (Regio Deal) en met onze arbeidsmarktregio Rijnmond.

We onderzoeken waar we economische ontwikkelingen, waaronder circulaire economie, kunnen stimuleren. Dit doen we in gezamenlijkheid met ondernemers (collectieven), verenigingen en andere partners, want we kijken altijd naar de invloed op en de kansen voor andere ontwikkelingen, zoals de woningbouwopgave, werkgelegenheid, bereikbaarheid en recreatie en toerisme. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden om onze bestaande bedrijventerreinen een impuls te geven en uit te breiden. Bij de uitbreiding van bedrijventerreinen houden we nadrukkelijk rekening met de ruimtelijke kwaliteit. Nieuwe bedrijven zoals

distributiecentra en bedrijven met een zware milieucategorie passen daar niet bij.

Zoals staat omschreven in het inkoop- en aanbestedingsbeleid, koopt de gemeente zoveel als mogelijk lokaal in. De gemeente stimuleert lokaal inkopen ook in de samenleving (koop lokaal, business-to-business).

Detailhandel

We gaan door met de uitvoering van de detailhandelsvisie. Op dit moment vindt een evaluatie plaats van de samenwerking tussen de detailhandelsraad, de verschillende ondernemerscollectieven en de gemeente. We wachten de resultaten af. Op basis van de uitkomsten van de evaluatie gaan we in gesprek met onze partners over de wijze waarop we de detailhandelsvisie het beste tot uitvoering kunnen brengen.

Agrarische sector

Onze gemeente bestaat voor 70% uit landbouwgrond. Dit bepaalt ook de uitstraling van ons gebied. De agrarische sector staat enorm onder druk door allerlei redenen, zoals klimaatveranderingen, stikstofproblematiek, aantasting van de biodiversiteit en haperende verdienmodellen. Lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen volgen elkaar in een hoog tempo op. We willen de agrariërs ondersteunen. Foodlab biedt hier als inspirerend initiatief kansen voor. Daarnaast ontwikkelen we een gezamenlijke visie op landbouw waarin de gemeente zich uitspreekt over het belang en de toekomst van de agrarische sector in ons gebied en op welke onderdelen we agrariërs kunnen faciliteren en stimuleren.

Recreatie en toerisme

De door de gemeenteraad vastgestelde visie Vrijtijdseconomie verwerken we in een uitvoeringsprogramma. We staan voor een regelarm vergunningenbeleid voor exploitaties en evenementen.

¹ Uitvoeringsagenda Vitale Arbeidsmarkt 2020-2023 ² Samenwerking Onderwijs en Bedrijfsleven Hoeksche Waard

Mobiliteit en bereikbaarheid

De Hoeksche Waard is als eiland bereikbaar via tunnels, een brug of de veerpont. Op het eiland zelf is de N217 de belangrijkste verkeersader, met daaromheen tal van dijken en polderwegen om de dorpen te bereiken. Dit alles heeft zijn charme, maar brengt ook uitdagingen met zich mee. Het bereikbaar houden van de dorpen onderling binnen de Hoeksche Waard en in verbinding met de gebieden om ons heen is een belangrijk speerpunt. Zonder een goede bereikbaarheid wordt de Hoeksche Waard minder aantrekkelijk om te wonen, te ondernemen en te bezoeken. Intensieve samenwerking met onze partners, een voortvarende maar realistische planning en duidelijke communicatie met onze inwoners en ondernemers zijn hierbij sleuteltermen.

Gemeentelijk verkeers- en vervoersbeleid

In 2023 stellen we een gemeentelijk verkeers- en vervoersbeleid inclusief een uitvoeringsprogramma op. We stellen dit plan op in samenspraak met de gemeenteraad en onze partners. Onderdeel van het beleid zijn in ieder geval een masterplan voor de N217, de bereikbaarheid van de individuele dorpen via onder andere auto, fiets en het openbaar vervoer, de bereikbaarheid in relatie tot de woningbouwontwikkelingen, verkeersveiligheid waaronder veilige fietsverbindingen tussen en binnen de dorpen en de verkeersoverlast op de dijken.

Bereikbaarheid

De huidige bereikbaarheid van de Hoeksche Waard willen we verbeteren. Tegelijkertijd zetten we in op een nieuwe verbinding. Het ontbrekende gedeelte van de A4 door de Hoeksche Waard zien wij – onder specifieke voorwaarden – als een goede oplossing. Om ons heen vindt de komende jaren grootschalig wegenonderhoud plaats met forse impact. Vanaf 2023 worden de Heinoordtunnel en Haringvlietbrug gerenoveerd. Door middel van een intensieve samenwerking met Rijkswaterstaat, provincie Zuid-Holland en Waterschap Hollandse Delta willen we de overlast voor onze inwoners en ondernemers zo klein mogelijk houden. Zo zorgen we er samen voor dat de projecten voortvarend gerealiseerd worden. Ook werken we nauw samen met het Waterschap Hollandse Delta om

wegen in de Hoeksche Waard Duurzaam Veilig³ in te richten om het zware- en landbouwverkeer op de dijken terug te dringen.

Om dorpen goed bereikbaar te houden voor bewoners die afhankelijk zijn van het openbaar vervoer is efficiënte inzet van belang. Zowel tussen de dorpen als de snelle OV-verbindingen met de stedelijke gebieden om ons heen. Wij gaan hiervoor ons overleg met de aanbieders intensiveren, waarbij we de volledige focus leggen op de nieuwe aanbestedingsperiode in samenwerking met gemeente Goeree-Overflakkee. Ook zetten wij ons in voor maatwerk zoals de Wielewaal en de buurtbus.

De verduurzaming van mobiliteit is een belangrijk onderdeel van de energietransitie. In de komende periode zetten wij in op een verbeterde laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer.

Veiligheid

De Hoeksche Waard staat bekend als een veilige gemeente. Veiligheid is niet alleen aan te tonen met cijfers: het gaat namelijk ook over de manier waarop mensen veiligheid ervaren. Dit hangt samen met de directe leefomgeving. Uitgangspunt voor de fysieke ruimte is dan ook: schoon, heel en veilig. Schade in de openbare ruimte herstellen we zo snel als mogelijk. De veiligheidsbeleving wordt ook beïnvloed door het nieuws en de algemene maatschappelijke context. Dit kan een voedingsbodem zijn voor het uitvergrooten van maatschappelijke tegenstellingen en polarisatie. Dit ondermijnt onze sociale basis, de levendige dorpen en een vitaal Hoeksche Waard. We blijven in de Hoeksche Waard inzetten op veiligheid. Daarom stellen we een Integraal Veiligheidsplan op, dat de basis vormt voor het veiligheidsbeleid in de Hoeksche Waard en voor de samenwerking met in- en externe partners. In het Integraal Veiligheidsplan worden kaders en prioriteiten geschetst voor de komende jaren.

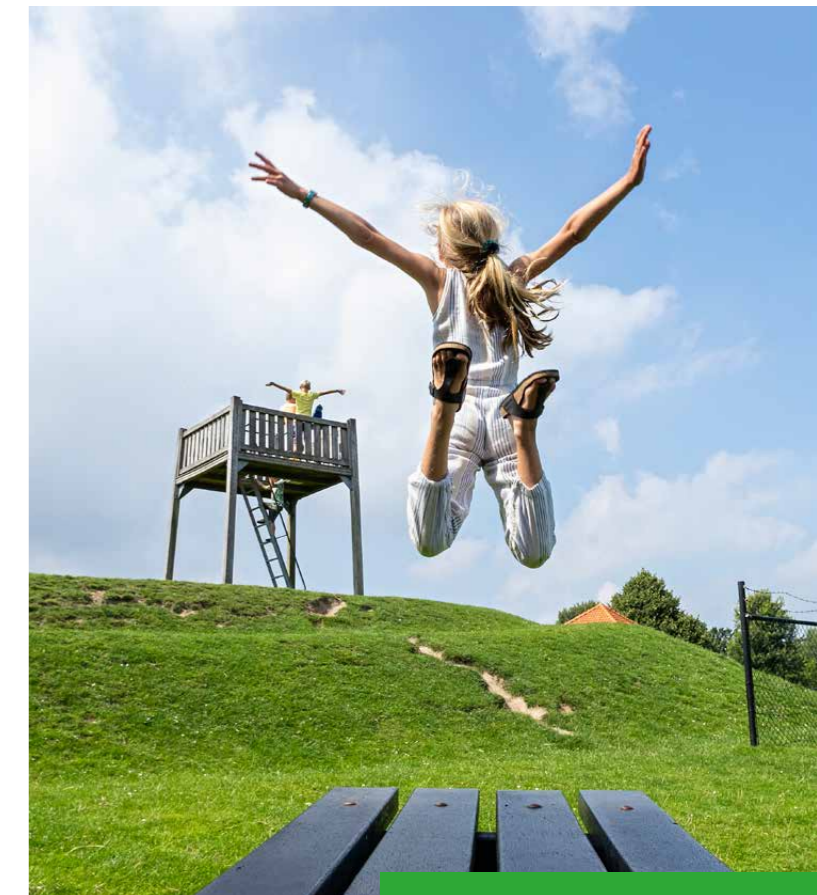
In het plan zal uitdrukkelijk aandacht zijn voor overlast, wijkaanpakken, multiproblematiek, huiselijk geweld en mensenhandel. Daarnaast zien we in de Hoeksche Waard de laatste jaren, in lijn met de landelijke trend, een toename van ondermijnende criminaliteit. Hierbij valt te denken aan drugsdelicten, ondermijnende zakelijke

activiteiten op bedrijventerreinen en wapenbezit en -handel. Daarom nemen we de bestrijding van deze onderwerpen op in het Integraal Veiligheidsplan en geven we uitvoering aan het Uitvoeringsplan Aanpak Ondermijning. Een goede samenwerking tussen de handhavingspartijen is cruciaal. Zij moeten zichtbaar en benaderbaar zijn in dorpen en wijken. Zij zien wat er in de straten, wijken en dorpen speelt en kunnen hier direct actie op ondernemen. Hiervoor is uitbreiding van de capaciteit mogelijk noodzakelijk. Er wordt onderzocht wat de gewenste capaciteit is.

Preventie

Preventie is een belangrijke schakel in het veilig houden van de Hoeksche Waard. Dit doen we bijvoorbeeld door voorlichting te geven op scholen. Deze voorlichtingen dragen ook bij aan de weerbaarheid. Ook stimuleren we betrokkenheid en participatie van inwoners bij het vergroten van de veiligheids(beleving), door bijvoorbeeld buurtpreventie en whatsappgroepen.

³ Duurzaam Veilig Wegverkeer is een visie op hoe het verkeer systematisch maximaal veilig gemaakt kan worden.

Duurzaamheid

Onze duurzaamheidsambities zijn stevig: in 2040 willen we energieneutraal zijn. Dit betekent dat we in 2040 alle energie die we verbruiken, lokaal duurzaam opwekken. Daarnaast is op Rijks- en gemeentelijk niveau de ambitie uitgesproken om in 2050 klimaatadaptief en -neutraal te zijn. Dit betekent dat we de effecten van klimaatverandering zo goed mogelijk proberen op te vangen en dat we deze niet versterken tijdens de energietransitie. We zijn voor beide ambities afhankelijk van het tijdig beschikbaar stellen van de financiële middelen door het Rijk. Bovendien zijn hiervoor structurele middelen nodig. Daarom volgen we de tijdslijn van het Rijk en stellen onze ambities bij als dat nodig is, bijvoorbeeld als de financiële middelen vanuit het Rijk niet tijdig beschikbaar zijn.

Klimaatverandering vraagt om aanpassing. We moeten leren omgaan met het extremere weer – droogte, neerslag, hitte – en de andere uitwassen van klimaatveranderingen. Tegelijkertijd moeten we voorkomen dat het erger wordt. Doen we dit niet, dan is de impact op het dagelijks leven, de natuur, ons landschap en onze economie groot.

Uitvoeringsprogramma's programmaplan Duurzaamheid

Eind 2019 is het programmaplan Duurzaamheid vastgesteld. In 2021 is een drietal uitvoeringsprogramma's opgesteld en vastgesteld: 'Hoeksche Waard richting energieneutraal', 'Circulaire economie' en 'Klimaatadaptatie'. Voor het thema 'Biodiversiteit' stellen we in samenwerking met de gebiedspartners nog een uitvoeringsagenda op. We onderzoeken daarbij de mogelijkheden om in te spelen op actuele perspectieven voor de landbouw en de natuur. Deze uitvoeringsprogramma's worden deze raadsperiode uitgevoerd, in zoverre dat financieel haalbaar is. Op dit moment zijn de benodigde middelen van het Rijk nog niet ontvangen. Regelmatig gaan we over het thema duurzaamheid in gesprek met de gemeenteraad.

We vragen van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties gedragsverandering op het gebied van duurzaamheid. Ruimte voor inwoners om aan de voorkant mee te denken en mee te doen is belangrijk om de gezamenlijke opgave – en ieders verantwoordelijkheid hierin –

op een laagdrempelige manier duidelijk te maken. Daarnaast vraagt dit van ons als lokale overheid dat we het goede voorbeeld geven. Daarom streven we ernaar het gemeentelijk vastgoed op korte termijn energieneutraal te maken.

Grootschalige opwek duurzame energie

We gaan geen nieuwe windturbines realiseren bovenop de al vergunde windparken. We ontwikkelen een visie op innovatieve ontwikkelingen zoals kleinschalige windenergieopwekking. Daarnaast zetten we eerst in op duurzame opwek van zonne-energie op daken, voordat we verder gaan met andere opties. De opties voor uitbreiding van de opwek van zonne-energie op land, water en elders worden in een uitnodigingskader vastgelegd, in samenspraak met inwoners. In dit kader staan afspraken over tijdelijkheid, multifunctioneel grondgebruik en locaties en houdt rekening met het bestaande beleidskader 5 van Provincie Zuid-Holland. Er worden in principe geen agrarische gronden aangewezen. Naast duurzame opwek zetten we in op innovatieve vormen van energieopslag. De gemeente blijft lokale energiecoöperaties stimuleren en faciliteren.

Openbaar groen

Bij keuzes voor het beheer van het openbaar groen worden de kansen voor biodiversiteit en klimaatadaptatie benut. Hierbij onderzoek we een omslag van onderhoud gebaseerd op beeldkwaliteit naar onderhoud passend bij de functie van de openbare ruimte. Ingezet wordt op het beperken van locaties met hittestress en wateroverlast.

Dierenwelzijn

Of het nu gaat om veeteelt of huisdieren: dieren zijn belangrijk voor ons. Vanwege de biodiversiteit is een goede balans belangrijk. We zetten in op vroeg signaleren en diervriendelijk beheersen van problemen zoals ziektes en overpopulatie van in het wild levende dieren. Zo voorkomen we onveilige situaties en schade aan fauna en flora. Dit doen we samen en in overleg met de andere overheden en gebiedspartners.

Organisatie & financiën

Organisatie

De afgelopen periode heeft de organisatie zich steeds verder ontwikkeld. Er is hard gewerkt om stappen te zetten naar een organisatie die past bij een gemeente van onze omvang. De ontwikkeling van de organisatie wordt de komende periode doorgezet. Daarbij wordt ingezet op integrale samenwerking binnen de organisatie én samenwerking met partners binnen en buiten de gemeente.

Arbeidsmarkt en werkgeverschap

De gemeente wil een aantrekkelijke werkgever zijn. De organisatie heeft behoefte aan een robuust personeelsbestand, met medewerkers die het gebied en de historie goed kennen en op waarde weten te schatten. Tegelijkertijd is een stevige flexibele schil noodzakelijk om in te spelen op de dynamiek van het gemeentelijk beleid. De behoefte aan (tijdelijke) specialistische kennis en de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt vragen om een goede balans tussen flexibiliteit en continuïteit.

Informatiemanagement

Om effectief en efficiënt te kunnen werken, moeten medewerkers beschikken over goede voorzieningen op het gebied van informatiemanagement. Dagelijks werken medewerkers van de gemeente met (persoons) gegevens van inwoners. Aandacht voor en investeren in informatiebeveiliging en privacybescherming is nodig om de gegevens van onze inwoners te beschermen en digitale dreigingen aan te kunnen.

Datagedreven werken

Er worden steeds meer digitale technologieën en gegevens gebruikt om organisatieprocessen en modellen te verbeteren. Deze ontwikkelingen zijn

breed en bieden kansen in de publieke ruimte, mobiliteit, klimaat en energie, (sociale) veiligheid, zorg en dienstverlening. Door steeds meer datagedreven te werken verkrijgen we betere informatie voor het realiseren van onze opgaven en kunnen we betere beleidskeuzes maken.

Dienstverlening

Gemeente Hoeksche Waard werkt aan uitstekende dienstverlening voor al haar inwoners. Dit vraagt om goede (digitale) systemen, maar bovenal om medewerkers die zich inleven in de situatie en inwoners op een dienstverlenende en passende manier verder helpen. We streven naar voortdurende verbetering van de dienstverlening en stellen de inwoners centraal. De waardering van de dienstverlening meten we continu. We doen in onze dienstverlening onze uiterste best om onze inwoners tevreden te laten zijn. Ons streven is dat inwoners ons waarderen met een 8.

Een groot deel van de samenleving wil gebruikmaken van de gemeentelijke dienstverlening zonder rekening te houden met plaats of tijd. De dienstverlening is voor iedereen toegankelijk. Digitalisering helpt hierbij. Daardoor ontstaat meer ruimte voor persoonlijk contact en maatwerk. Juist voor mensen die niet kunnen of willen gebruikmaken van de online mogelijkheden. De servicepunten, verspreid over de Hoeksche Waard, blijven beschikbaar voor persoonlijk contact dichtbij. Beschikbaarheid en de producten die we aanbieden stemmen we af op de vraag van de klant. We zorgen ervoor dat iedereen gebruik kan maken van de aangeboden diensten.

Financiën

We streven naar gezonde gemeentelijke financiën. Zowel voor deze bestuursperiode als de lange(re) termijn. Dat betekent dat de baten en lasten structureel in evenwicht moeten zijn. De basis is op orde: we hebben goed zicht op financiële risico's, de huidige financiële positie van gemeente Hoeksche Waard is goed en het bedrag dat inwoners betalen aan gemeentelijke belastingen is lager dan het landelijke gemiddelde.

Wel hebben we te maken met externe, soms onzekere, factoren. Prijsstijgingen van energie en (bouw)materialen hebben een directe invloed op gemeentelijke inkopen en aanbestedingen. Krapte op de arbeidsmarkt maakt dat het moeilijk is personeel aan te trekken. Hierdoor staat er druk op de personele capaciteit en nemen de daarmee gemoeide kosten toe. Daarnaast zijn er ontwikkelingen op het niveau van de Rijksoverheid die de gemeentefinanciën raken, maar waarvan de precieze uitwerking nog niet bekend is. Zo voert het Rijk met ingang van 2023 een herverdeling van het gemeentefonds door, waardoor we naar verwachting de komende jaren aanzienlijk minder rijksmiddelen ontvangen. Ook zal de impact op de gemeentelijke financiën van het Regeerakkoord pas blijken na de nadere uitwerking hiervan. Tot slot zijn ook de (extra) rijksmiddelen voor de Jeugdhulp en de compensatie van de loon- en prijsstijgingen nog niet bekend.

De beschreven externe factoren en de ambitie zoals voorligt in dit hoofdlijnenakkoord vragen om keuzes. Daarom werken we de financiële gevolgen van het hoofdlijnenakkoord uit ter voorbereiding op de komende begroting voor deze raadsperiode. Op basis hiervan onderzoeken we – samen met de gemeenteraad – welke keuzes gemaakt kunnen en moeten worden. Deze keuzes zijn noodzakelijk om de inkomsten en uitgaven structureel in evenwicht te houden. Het uitgangspunt blijft dat we de lokale lasten verhogen met maximaal de inflatiecorrectie. Indien een extra belastingverhoging noodzakelijk is om de baten en lasten structureel in evenwicht te houden, dan zetten wij deze mogelijkheid pas als laatste optie in. Een van de keuzes die hieraan vooraf gaat is heroverweging van beleid.

Hondenbelasting

De hondenbelasting is juridisch gezien een algemene belasting en is daarom onderdeel van de algemene middelen. Vanuit deze middelen wordt geïnvesteerd in zaken als het verminderen van

overlast van uitwerpselen en het onderhouden van uitloopgebieden. In deze raadsperiode brengen we in beeld hoe de uitvoeringskosten van het hondenbeleid zich verhouden tot de inkomsten van de hondenbelasting.

Externe oriëntatie

Hoeksche Waard ligt nabij de stedelijke netwerken en op de belangrijke economische as Rotterdam-Antwerpen. Dit maakt het gebied interessant om te wonen en te ondernemen. We hebben als Hoeksche Waard met de herindeling een flinke schaa sprong gemaakt, zowel qua oppervlakte als qua inwonertal en behoren daarmee tot de grotere gemeenten in Zuid-Holland. We zijn bovendien de grootste agrarische gemeente in onze provincie. Een stevige positionering – die recht doet aan de gemaakte schaa sprong – van de Hoeksche Waard in de regio gekoppeld aan een lobbyagenda is cruciaal om de grote projecten voor elkaar te krijgen. Europa, het Rijk en de provincie kijken namelijk steeds meer naar regio's als gesprekspartner op de grote maatschappelijke vraagstukken. Dit biedt kansen. De lobbyagenda helpt onze ambities scherp te krijgen en is een middel om nieuwe financieringsbronnen aan te boren.

We staan sterker als we slimme allianties aangaan. Onze huidige samenwerking met de gemeente Goeree-Overflakkee en de gemeenten op Voorne Putten vanuit de Regio Deal Zuid-Hollandse Delta is hier een voorbeeld van. We werken daarnaast ook goed samen met de regio Zuid-Holland Zuid in diverse gemeenschappelijke regelingen. Het uitbouwen van strategische samenwerkingen biedt kansen die in de huidige situatie van financiële krapte extra waardevol zijn. Voordat we een samenwerking aangaan moeten de consequenties voor inwoners en ondernemers duidelijk zijn.

We moeten ons als grotere gemeente goed positioneren om de Hoeksche Waard toekomstbestendig te maken voor onze huidige en nieuwe inwoners en hun (klein)kinderen. Thema's zoals wonen, bereikbaarheid, duurzaamheid en (innovatief) ondernemerschap zijn van belang om brede welvaart te realiseren. We versterken onze externe positionering en lobby door samen met de raad en de samenleving verder te werken aan het verhaal van de Hoeksche Waard.

Portefeuille- verdeling

Burgemeester Ch.B. Aptroot

- Openbare orde en veiligheid
- Handhaving en APV
- Samenwerking andere overheden
- Bestuur en integriteit
- Personeelszaken en organisatie

Wethouder P. Boogaard

- 1e locoburgemeester
- Economische zaken (inclusief gebiedsmarketing, recreatie en toerisme)
- Sociale zaken (inkomen, werk, schulddienstverlening, armoedebestrijding)
- Sport en sportaccommodaties
- Circulaire economie
- Landbouw
- Communicatie en participatie
- Opgave: verhaal van de Hoeksche Waard/ externe lobby/regiodeal

Wethouder H. van Waveren

- 2e locoburgemeester
- Mobiliteit
- Openbare ruimte en buitendienst
- Accommodatiebeleid
- Natuur, biodiversiteit en dierenwelzijn
- Erfgoed, monumenten en archeologie
- Cultuur
- Juridische zaken
- Project Nota Rust en activiteiten op zondag
- Opgave: duurzaamheid

Wethouder A.D. van der Wulp

- 3e locoburgemeester
- Financiën
- Ruimtelijke ordening en milieu
- Omgevingswet/VTH-vergunningen
- Grondzaken
- Vastgoed
- Nutsvoorzieningen/aandeelhouder
- Onderwijs en leerlingenvervoer
- Opgave: levendige dorpen

Wethouder R.S. Heij

- 4e locoburgemeester
- Wonen
- Uitvoering Wonen, Welzijn, Zorg
- Afvalbeleid/RAD
- Control
- Dienstverlening
- Facilitaire zaken
- Informatiemanagement en informatiebeveiliging/cybersecurity

Wethouder J.H. Blaak-van de Lagemaat

- 5e locoburgemeester
- Zorg
- Volksgezondheid en gezondheidszorg
- Jeugd en jeugdzorg
- Welzijn
- Opgave: inclusieve samenleving

ששש